

Nuolatinis bendravimas su vaiku taisyklinga, aiškia, turtinga, bet neįmantria kalba – geriausias būdas visapusiškai ugdyti vaikų kalbą ankstyvojoje vaikystėje ir vėlesniais metais. Kuo daugiau ir įvairiau bendrausime su vaiku, tuo anksčiau ir tobuliau jis įsisavins fonetinę, žodyninę, gramatinę kalbos sandarą. Be gero pavyzdžio, bendravimo ir nepakankamo rūpinimosi vaiko kalba, ji gali sutrikti arba žymiai atsilikti.

Pasakokite, kas vyksta aplinkui, ką darote jūs, ką daro jis. Sakiniai turi būti aiškūs, paprasti, trumpi, pakartokite lėčiau pirmą kartą vaikus girdimus žodelius, susiekite juos su veiksmu ar daiktu.

Tegul visus jūsų bendrus žaidimus lydi kalba. Jei vaikas žaidžia vienas, atspindėkite jo veiklą ir jausmus žodžiais („Smagu su mašinėle važiuoti“, „Kaip ramu lėlytei, kai ją supi“). Jeigu žaidžiate kartu, pasakokite, įvardinkite žaislus - kaip atrodo, kokios formos, spalvos, dydžio ir t.t.

Lankstinuką parengė vyresnioji logopedė
Violeta Pašvenskienė

Aleksoto lopšelis-darželis

Kalbos lavinimas namuose

Kaunas 2020

- Girdimojo suvokimo lavinimui, žodyno plėtimui tinka ir fone skambančios dainelės, pasakų įrašai. Tik neskubėkite savo vaikelio perduoti televizijos, kompiuterių ir kitų „šiuolaikinių auklių“ globai.
- Vaiko žodyno plėtimasis yra daug spartesnis už gebėjimą taisyklingai artikuliuoti. Tad, 2-4 metų vaikas gali iškraipyti ar praleisti sunkesnius garsus, juos pakeisti kitais. Nereiktų versti vaikų tiksliai artikuliuoti garsų – normalu, kad dalį garsų vaikas taria netaisyklingai arba netaria iš viso.
- Suaugusieji neturėtų nuolat taisyti mažylių kalbos, nes vaikai gali pradėti jaustis „nevykėliais“, nepateisinančiais tėvelių lūkesčių. Dauguma tarties netikslumų išnyksta savaime, o jeigu 4-5 metų vaikučio kalba vis dar sunkiai suprantama, reiktų specialių užsiėmimų tarties tikslinimui.

- Turbūt jau seniai ne naujiena, kad smulkiosios rankų motorikos lavinimas aktyvina ir smegenyse esančius kalbos motorinius centrus, todėl gerėja ir kalbinė motorika. Kitaip tariant, piešimas, spalvinimas, karpymas, lipdymas, raištelėlių varstymas, dėlionių dėliojimas, karolių vėrimas bei paprasčiausia rankų pirštukų mankšta lavina ir palengvina kalbai reikalingų judesių atlikimą.
- Vaikščiodami su vaiku, aptarkite tai, ką matote, girdite, užuodžiate, liečiate ir pan. Skatinkite vaiką papasakoti apie tai, ką jis mato ir jaučia. Apibūdindami daiktą, visada nurodykite jo spalvą. Paprašykite vaiko smulkiai ir nuosekliai papasakoti apie kokią nors laidą, matytą per televiziją. Kiekvieną dieną skaitykite vaikui ir paprašykite papasakoti tai, ką jis išgirdo (pvz.: „Ar tau patiko pasakojimas? Kodėl? Kas tau labiausiai patiko? Kodėl?“ ir t. t.).

- Pasistenkite surasti kuo daugiau panašios reikšmės žodžių, paverskite tai žaidimu. (pvz.: eiti, sėlinti, sliūkinti, vėžlinti (pabandykite parodyti vaikui šiuos veiksmus, po to tegul jis pabando)).
- Deklamuokite eilėraščius arba dainuokite dainas kartu su vaiku. Pasirinkite vaikui įdomią temą, pvz. motociklo remontas, sulūžusių durų taisymas, pyrago kepimas, pasakykite vaikui, kad jūs tiksliai nežinote, kaip tai daroma, ir paprašykite, kad vaikas nuosekliai papasakotų jums, kaip jis tai darytų.
- Žaiskite žaidimus, kurie lavina mąstymą ir turtina žodyną (pvz.: „Kas aš toks?“ – apibūdinkite gyvūną: „Aš murkiu, kai esu patenkintas. Tu gali laikyti mane ant kelių. Aš mėgstu šiltą pieną ir moku kniaukti.“).